

УДК 378 : 278.937

ШУПШЕ Людмила Володимирівна,
викладач кафедри іспанської філології,
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
e-mail: shuppe@mail.ua

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Актуальність дослідження полягає в обґрунтуванні сутності культурологічного підходу та доцільності його впровадження у систему вищої професійної освіти фахівців в галузі зарубіжної філології, зокрема упродовж фахової підготовки бакалаврів романської філології. Мета і завдання дослідження передбачали обґрунтування сутності культурологічного підходу як концептуальної основи формування культурологічної компетентності бакалаврів романської філології, конкретизацію педагогічних умов його практичної реалізації при організації фахової підготовки бакалаврів романської філології. Встановлено, що реалізація культурологічного підходу передбачає побудову фахової підготовки бакалаврів романської філології як майбутніх учителів іноземної мови і культури на основі їхнього входження в контекст загальнолюдської культури з метою набуття ними культурологічної компетентності, здатності жити на рівні культури, відтворення її досягнень і створення нових духовних цінностей.

Ключові слова: культурологічний підхід; філологічна освіта; іншомовна освіта; фахова підготовка; бакалаври романської філології; педагогічні умови; культурологічна компетентність.

Постановка проблеми. Концептуальні зміни у поглядах на професійну підготовку спеціалістів із зарубіжної філології і, зокрема, бакалаврів романської філології як майбутніх суб'єктів міжкультурної комунікації, організаторів полікультурної освіти і виховання, поставили питання про необхідність пошуку нових і більш об'єктивних методологічних підвалин. Однією з них виступає культурологічний підхід, що дає можливість розглядати різноманітні складові професійної освіти майбутніх філологів на широкому загальнокультурному фоні як сукупність компонентів культури, що являється одним з провідних регуляторів суспільного життя, фактором динаміки соціуму, показником якості діяльності особистості як активного суспільного суб'єкта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поява культурологічного підходу в історії педагогіки детермінувало розвиток її гуманістичного напрямку, котре пов'язане з розробкою принципу культуровідповідності, введеним Ф. Дистервегом, розумінням культури як засобу формування особистості (К. Вентцель, К. Гельвецій, Я. Коменський, Дж. Локк, Л. Толстой, К. Ушинський). Наразі в науково-педагогічній літературі представниками особистісно-орієнтованої освіти накопичено певний досвід осмислення сутності культурологічного підходу (Т. Андропова, І. Бех, Є. Бондаревська, М. Бурґін, А. Валицька, І. Зарецька, І. Зязюн,

Ф. Ісаєв, І. Колмогорова, Н. Крилова, О. Кузнецова, И. Люнькова, А. Макаренко, А. Малишевський, Т. Пороховська, С. Смирнов, Н. Щуркова та ін.). Культурологічний підхід, на думку вищезгаданих вчених, слугує реалізації принципів культуровідповідності і культуротворчості в системі вищої професійної освіти, тлумачить культуру як її основний зміст і головну засаду виховання, створює умови для збагачення студентів відомостями про культуру, допомагає їм знайти себе в культурі, сформувати власну культурну самосвідомість і позитивне ставлення до інших культур, сприяючи зняттю відокремленості, абстрактності і культурної знеособленості знань, забезпечуючи укорінення особистості в соціальному і національно-культурному планах. Культурологічний підхід дозволяє трактувати культуру як гуманістично орієнтований зміст освіти, що сприяє пізнанню світу, прояву творчості і осягненню діалогу як засобу саморозвитку і самореалізації особистості, а освіту – як процес оволодіння культурою, направлений на розвиток, цілісне перетворення особистості.

Вивчення педагогічних досліджень, що відображають практичну реалізацію культурологічного підходу в системі освіти, показало, що він, починаючи з 90-х років ХХ сторіччя, традиційно використовується для формування окремих якостей майбутнього фахівця, що входять до структури його готовності: соціокультурної (Н. Бідюк, О. Кузнецова) та полікультурної (Р. Булгаков, Я. Кічук, О. Цокур) орієнтації, моральних і естетичних потреб, екологічної культури (І. Зязюн, І. Лунькова), рис національного характеру (І. Бех, В. Кремень, В. Радул). Аналіз вищеназваних педагогічних досліджень, що відображують проблему культурологічного підходу, досвіду його практичного застосування в системі професійної освіти майбутніх фахівців, дозволив виявити особливості його практичної реалізації: спирання на культуру як цілісний досвід попередніх поколінь, як систему моральних і духовно-матеріальних цінностей, що визначає сенс життя людини і творчий розвиток особистості в організації процесу виховання, формування змісту освіти; розуміння людини як творця і творіння культури, орієнтація на особистість як суб'єкта індивідуального і історичного розвитку; розуміння культури як умови, засобу і бажаного результату педагогічного впливу; посилення гуманітарної складової навчальних предметів, використання культури з метою об'єднання і реалізації задач виховання і навчання. Разом з цим, єдності вчених щодо визначення сутності культурологічного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців гуманітарного профілю загалом та бакалаврів романської філології зокрема, й досі немає.

Постановка мети й завдань. Обґрунтування сутності культурологічного підходу як концептуальної основи формування культурологічної компетентності бакалаврів романської філології, конкретизація педагогічних умов його практичної реалізації при організації означеного процесу.

Виклад основного матеріалу. Під культурологічним підходом у професійній підготовці спеціалістів, згідно з позицією Є. Бондаревської, розуміється бачення даного процесу крізь призму культури, тобто його сприйняття як культурного процесу, що здійснюється в культуродоцільному освітньому середовищі, всі компоненти котрого сповнені людськими розуміннями і слугують людині, що вільно проявляє свою індивідуальність, здібність до культурного саморозвитку і самовизначення у світі культурних цінностей. При цьому основними моментами, що визначають специфіку культурологічного підходу у вищій освіті, на думку вченої, виступають наступні: студент сприймається викладачем як самостійний суб'єкт життя і діяльності, здатний до культурного саморозвитку і самозміненню; викладач являється посередником між студентом і культурою, вводить його у світ професійної культури, надаючи підтримку особистості майбутнього спеціаліста в його індивідуальному самовизначенні у світі культурних цінностей; вища професійна освіта розглядається як соціокультурний процес, рухомими силами котрого являються особисті розуміння, діалог і співпраця його учасників у досягненні цілей культурного саморозвитку; вищий навчальний заклад являє собою цілісний культурно-освітній простір, де живуть і відтворюються культурні зразки життя, відбуваються культурні події, здійснюється творіння культури і виховання людини культури [1, с. 11].

Дещо інакше трактування культурологічного підходу дає Я. Кічук. Під культурологічним підходом у професійній підготовці фахівців автори розуміють сукупність теоретико-методологічних положень і організаційно-педагогічних заходів, спрямованих на

створення умов по освоєнню і трансляції професійних цінностей і технологій, що забезпечують творчу самореалізацію особистості у професійній діяльності [2, с. 41]. При цьому метою і головним системоутворюючим фактором розвитку майбутнього фахівця вважається формування його професійної культури, що обумовлює специфіку змісту, технологій і організаційних форм його фахової підготовки. Саме професійна культура, а не спеціальні знання і уміння, як стверджує вчений, забезпечують особистісний розвиток спеціаліста, включення його як суб'єкта культури у процес інноваційної діяльності через вихід за межі нормативності і прояв здатності створювати і передавати культурні цінності [2, с. 40].

Культурологічний підхід у професійній підготовці майбутніх філологів як вчителів іноземної мови і культури, відмічає Є. Пассов, вирішує велику кількість педагогічних проблем, що стоять перед ними, відкриваючи широкий простір для реалізації різноманітних дидактичних і виховних засобів і методів. Згідно з твердженнями вченого, даний підхід відкриває можливість знаходження мети професійної діяльності вчителя іноземної мови і культури і, відповідно, надання їй суттєвого, особистісно орієнтованого характеру. Обрати культурологічну позицію з погляду на професійну діяльність – означає аналізувати хід педагогічних подій крізь призму існуючих культурних норм життя і відкритих культурою найвищих цінностей, враховувати прогресивні тенденції світової культури і формувати вчителя, майбутнього чи теперішнього, як громадянина світу, здатного жити в контексті світової культури, приймаючи її загальнолюдські цінності і гармонічно поєднуючи їх з національними і вітчизняними [3, с. 9].

Вирішуючи задачу професійного розвитку вчителя іноземної мови на основі культурологічного підходу, відзначає Є. Пассов, необхідно будувати його фахову підготовку як процес введення його особистості у контекст загальнолюдської культури, набуття ним здатності жити на рівні культури, відтворення її досягнень і творення нових духовних і матеріальних цінностей. Тому, робить висновок автор, культурологічний підхід в своїй реалізації доступний, природний і не суперечить реальності своєю логікою, а навпаки, збагачує професійне буття вчителя іноземної мови у статусі носія і викладача культури, сприяючи досягненню професійної задоволеності як обов'язкової умови його повноцінного життя [3, с. 10].

Наразі проявом культурологічного підходу є те, що епіцентром освіти стає людина як вільна активна індивідуальність, здатна до особистісної самодетермінації у спілкуванні і співпраці з іншими людьми, собою і культурою. Традиційне розуміння основного функціонального призначення професійної діяльності вчителя як процесу передачі учням певних знань, умінь і навичок призвело до виключення із освіти суб'єктивних, особистісних моментів, їх трансляції в відчуженій, безособовій формі, котра себе вичерпала. Очевидним проявом даної обставини, на думку Ю. Сенько, виступає дегуманізація освіти, а отже, і професійної підготовки вчителя. Вчений, називаючи освіту гуманітарною моделлю життєдіяльності, у якості передового засобу подолання кризи вбачає її гуманітаризації через реалізацію засобів культурологічного підходу. Останній являється прямим наслідком переведення системи педагогічної освіти на гуманітарну основу, оскільки мова йде про культурологічність всіх наук у тому сенсі, що вони реалізуються у людській практиці і застосовуються в ній [4, с. 189]. У цьому зв'язку представляється вкрай важливим розкрити і привести у рух духовно-морально потенціал науки, котрий міститься у ній імпліцитно, у вигляді можливості, що реалізується при відповідному способі викладання.

В науковій школі І. Зязюна культурологічний підхід розглядається як методологічний інструмент організації професійної підготовки сучасного вчителя, що передбачає значне збільшення часу, що відводиться навчальним планом, як на традиційні, так і на відносно нові для вищої школи дисципліни гуманітарного циклу [5, с. 11]. Дуже важливо, щоб матеріал всіх навчальних дисциплін був сповнений культурологічним змістом, тому що викладачам вищих навчальних закладів необхідно не тільки донести до слухачів певну сукупність наукових фактів і закономірностей, але і показати своє особистісно-емоційне ставлення до матеріалу, що викладається, до конкретних науково-історичних особистостей, розкрити нерозривний взаємозв'язок подій, що призвели до народження знань, що освоюються, з культурно-історичним контекстом певної епохи.

Як бачимо, мова йде про те, що в основу професійної підготовки майбутніх філологів і вчителів іноземної мови має бути закладена ідея її фундаменталізації – глибини і широти філософських, загальнокультурних, загальнонаукових і спеціальних знань. Фундаменталізація звільняє студентів від перенавантаження навчальною інформацією. Гонитва за більшим об'ємом знань призводить до такої інтенсифікації навчального процесу, що студент не встигає емоційно пережити зміст навчального матеріалу як надбання власної культури. Викладання має бути вибудоване таким чином, щоб навіть сама вузькоспеціальна навчальна інформація сприймалась би як невід'ємний компонент культурного життя, що має в ньому свої законні час і місце, для того, щоб освоєний фрагмент наукових знань влітався в культурну тканину життєдіяльності студента і створював би умови для виявлення і реалізації ним особистого сенсу.

Важливою умовою реалізації культурологічного підходу у професійній підготовці сучасного спеціаліста в області іноземних мов, як підкреслює Н. Колесниченко, виступає його професійний і духовно-моральний розвиток. Духовний потенціал спеціаліста визначається ступенем його прилучення не тільки до світової культури, але й національно-культурним традиціям. До недавнього часу дія етнічних традицій вважалась чи не забороненою зоною. Особистість трактувалася в рамках соціуму, за межами етносу. Сьогодні, коли вступають в діалог різноманітні національні культурні традиції, відбувається їх взаємодія і збагачення, виникають сприятливі можливості для розуміння вчителем процесів інтернаціоналізації суспільного життя, формування і функціонування загальнолюдської культури.

Одним з ключових моментів в здійсненні культурологічного підходу являється необхідність забезпечення культурної ідентифікації майбутнього спеціаліста і, особливо, культурного самовизначення суб'єкта міжкультурної комунікації і особистості вчителя іноземної мови. Культурна ідентифікація розглядається як розуміння своєї належності до певної культури, інтеріоризація її цінностей (прийняття як своїх), вибір і здійснення культуродоцільного способу життя і поведінки. Це виховний процес, сутність якого полягає у встановленні подібності між собою, своїм і «чужим» народом, ціннісному відношенні до загальнолюдської та національної культури, прагненні здійснювати професійну діяльність у формах культурного буття рідного народу і діалогічному спілкуванні з іншими народами і культурами. Культурна ідентифікація не може бути нав'язана із зовні. Вона зумовлена внутрішньо, має суб'єктну природу, являється продуктом розвитку національної самосвідомості особистості. Спеціаліст у сфері міжкультурної комунікації, як і вчитель іноземної мови, набувають якості культурної ідентичності по мірі входження в національну культуру і культури країн мов, що вивчаються, становлення їх особистості як громадянина своєї держави і громадянина світу, людини культури і суб'єкта культурних видів професійної і педагогічної діяльності. Отже, сприяння професійному становленню особистості як суб'єкта культурного самовизначення й самореалізації правомірно розглядати як другу педагогічну умову реалізації культурологічного підходу у процесі фахової підготовки бакалаврів романської філології з метою формування в них культурологічної компетентності.

В Україні як багатонаціональній державі питання загальнонаціональних цінностей вбачається досить тонким і делікатним, що вимагає багатьох факторів міжетнічної взаємодії. Культур «хороших» і «поганих» не буває. Єдино прийнятною формою їх співіснування і взаємодії є діалог, що виступає одним з інструментів культурологічного підходу. Життя людини, за М. Бахтіним, розглядається в хронотопі культури, що зосереджує всі смисли людського буття. Культура існує як спілкування, як діалог людей різних культур, як форма вільного вибору особистістю сенсу життя, як творчість, продуктами якої виступають такі комунікативні акти, як текст і твір. Текст, що містить авторський контекст, породжує витвір, що несе на собі авторський відбиток індивідуальності його творця, «слід» людини у культурі. Твір завжди діалогічний, він адресований читачеві і може бути зрозумілим лише в діалогічному спілкуванні. Так діалог стає центральним моментом культурного буття людини, способом знаходження ним людських смислів[6, с. 134].

Я. Кічук, адаптуючи основні положення діалогової концепції М. Бахтіна – В. Біблера і концепції особистісно орієнтованої освіти стосовно проблематики, що розглядається,

стверджує наступне: вчитель іноземної мови як професіонал являється суб'єктом культури, власного життя та індивідуального розвитку; професійна діяльність вчителя виступає як процес створення культурного розвиваючого середовища, що росте і живить особистість учня, надає його життю культурні смисли; творчість і діалог слугують способами сумісного існування і саморозвитку суб'єктів навчального процесу в культурно-освітньому просторі [2, с. 37].

Отже, діалогізація професійної діяльності вчителя іноземної мови потребує перетворення його суперпозиції і субординованої позиції учня в особистісно рівноправні позиції, тобто в позиції людей, що співпрацюють, сумісно творять. Таке перетворення пов'язане з тим, що одна з функцій професійної діяльності вчителя іноземної мови полягає не стільки в навчанні і вихованні, скільки в актуалізації, стимулюванні прагнення учня до загального і спеціального іншомовного комунікативного розвитку, в створенні умов для його саморуку. Подібний підхід потребує відмови від рольових масок і включення до взаємодії емоційно-ціннісного досвіду всіх сторін освітнього процесу.

Реалізація культурологічного підходу потребує включення досвіду діяльності вчителя іноземної мови до демократично організованого освітнього простору сучасної школи. В основу процесу демократизації освітніх відносин покладено принцип полісуб'єктивності, що передбачає якісно інакші, на відміну від традиційних, структури співпраці вчителя і учня. Технологія таких структур передбачає встановлення педагогічно доцільних взаємовідносин суб'єктів іншомовного навчання і полікультурного виховання, відбір і застосування стимулюючих самодіяльність активних демократичних форм і методів професійного розвитку, регулювання процесу співпраці засобами пізнання і самопізнання, організації і самоорганізації, контролю і самоконтролю. Такого роду взаємовідносини складаються на основі прояву самостійності учня і признання ним стимулюючої ролі вчителя іноземної мови, котре проявляється в прагненні вчитися у нього, спілкуватися з ним, наслідувати його.

Враховуючи вищесказане, домінування діалогу культур як форми здійснення суб'єкт-суб'єктних відносин учасників педагогічного спілкування при передачі та засвоєнні навчальної інформації про культурне різноманіття своєї країни та країн, мови яких вивчаються, по кожному з аспектів культурного самовизначення (етнічний, соціальний, гендерний, релігійний, професійний) правомірно розглядати як третю педагогічну умову формування культурологічної компетентності бакалаврів романської філології.

Варто відмітити, що культурологічний підхід по відношенню до професійної діяльності вчителя має ряд аспектів, в котрих виражається діалектика даного поняття. По-перше, сама професійно-педагогічна діяльність являється невід'ємною частиною, феноменом культури. Тому її розвиток може бути забезпечено лише в соціально-культурно-історичних рамках. Разом з тим професійна діяльність вчителя – це не тільки активність суб'єкта культурного саморозвитку, але й процес передачі, трансляції культурних зразків життя і поведінки. При цьому дуже важливо, щоб даний процес здійснювався саме в контексті культури, щоб в якості його результатів виступали не утилітарні знання, уміння і навички, а освоєні, інтеріоризовані цінності культури. Тільки в цьому випадку у тих, хто навчається буде сформовано особистісно-творче відношення до навколишнього світу, що дозволяє відтворювати засвоєні зразки культури і створювати її нові форми і різновиди. Іншими словами, в професійній діяльності вчителя повинен бути реалізований принцип культуродоцільності, згідно з яким у зміст цього розвитку включаються засоби, форми і методи, що дають можливість не тільки репродукувати культуру, але й відкривати нові її грані.

Культурологічний підхід – це не догматична, замкнута система, а відкрита, розвиваюча методологія, що сягає корінням минулого і одночасно направлена на майбутнє. При цьому перспективи розвитку культурологічного підходу закладені всередині нього. Зараз світова культура виглядає багатоликою панорамою національних культур. Двадцять перше сторіччя бачиться як культурний інтеграційний процес, в якому відбувається змішання різноманітних етносів, між якими не визначено чітких демаркаційних ліній, оскільки за М. Бахтіним, у культури не має своєї території, вона розташовується на кордонах [6, с. 15].

Як наслідок, вчитель повинен допомогти учням зрозуміти, що в світі існує велика кількість цінностей, що деякі з цих цінностей відрізняються від їх власних, що будь-які цінності коріняться в традиціях того чи іншого народу і являються для нього закономірним плодом його досвіду і історичного розвитку. Тільки через полілог з іншими культурами, вважає В. Кремень, можна досягти певного рівня самопізнання, оскільки при полілогічній зустрічі великої кількості культур кожна зберігає свою єдність і відкриту цілісність, одночасно збагачуючи іншу. Очевидно, що в умовах багатонаціонального українського суспільства полікультурна освіта стає невід'ємною частиною професійної діяльності вчителя іноземної мови, джерелом і засобом її розвитку [7, с. 34].

Таким чином, критерієм знання як феномена культури стає не стільки відповідність його дійсності, скільки узгодженість даної форми знання з загальними ціннісно-смісловими установками культури. Це сприятиме формуванню позитивної Я-концепції майбутнього фахівця з романської філології, основою котрої виступають: активна позиція студентів у засвоєнні загальної і професійної культури на основі вироблення у них установки на саморозвиток; осмислення студентом самоцінності своєї особистості як професіонала і соціально зрілої особистості для творчої діяльності; розвиток і осмислення студентом своєї суб'єктності, розуміння своєї особистої ініціативи як суб'єктивно можливої основи власного існування. Враховуючи сказане вище розширення соціокультурного простору університету щодо осмислення бакалаврами романської філології самоцінності своєї особистості та професійної діяльності як суб'єктів міжкультурної комунікації та менеджерів шкільної полікультурної освіти ми розглядаємо четвертою педагогічною умовою формування в них культурологічної компетенції.

Висновки. Отже, в якості методології нового типу вищої філологічної та іноземної освіти виступає культурологічний підхід, під яким розуміється бачення педагогічного процесу, що здійснюється в культуродоцільному середовищі, всі компоненти якого сповнені людськими смислами і слугують людині, що вільно проявляє свою індивідуальність, здатність до культурного саморозвитку і самовизначенню в світі культурних цінностей. Вирішуючи задачу професійно-особистісного розвитку бакалаврів романської філології як майбутніх учителів іноземної мови і культури на основі культурологічного підходу, необхідно будувати їх фахову підготовку як процес входження особистості в контекст загальнолюдської культури з метою набуття ними здатності жити на рівні культури, відтворення її досягнень і створення нових духовних і матеріальних цінностей.

Перспективу подальших досліджень у даному напрямі вбачаємо в узгодженні методів і прийомів реалізації культурологічного підходу під час фахової підготовки бакалаврів романської філології.

Список використаної літератури

1. Бондаревская Е. В. Гуманистическая парадигма личностно ориентированного образования / Е. В. Бондаревская // Педагогика, 1997. – №4. – С. 11–17.
2. Кічук Я. В. Морально-світоглядні доміанти формування професійної ідентичності майбутніх вчителів іноземної мови у вищій школі / Я. В. Кічук // Вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2015. – С. 36–45.
3. Пассов Е. И. Культуросообразная модель профессиональной подготовки учителя: философия, содержание, реализация / Е. И. Пассов // Иноземні мови. – 2002. – № 4. – С. 3–18.
4. Селевко Г. Ю. Современные образовательные технологии / Г. Ю. Селевко. – М. : Просвещение, 1988. – 216 с.
5. Зязюн І. А. Гуманізм освіти ХХІ століття: філософський і психологічний аспект / І. А. Зязюн // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2002. – № 2. – С. 14–21.
6. Бахтин М. М. Проблемы поэтики Достоевского / М. М. Бахтин. – 4-е изд. – М. : Сов. Россия, 1979. – 318 с.
7. Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 2003. – С. 22–25.
8. Библер В. С. Диалог культур и школа ХХІ века / В. С. Библер // Школа диалога культур. Идеи. Опыт. Проблемы. – Кемерово: АЛЕФ, 1993. – С. 84–96.
9. Колесниченко Н. Ю. Професійна підготовка бакалаврів романо-германської філології в системі університетської освіти: теоретичні і методичні засади: Монографія / Н. Ю. Колесниченко. – Одеса : ВМВ, 2014. – 312 с.

References

1. Bondarevska, Ye. V. (1997). Humanistic paradigm of a person-oriented education. *Pedagogics*, 4, 11–17. (in Russ.).
2. Kichuk, Ya. V. (2015). Moral and World Outlook Dominants in Modern Languages Teachers-to-be Professional Identity Formation at High School. *Herald of Izmail State University of Humanities*. Izmail: RVV ISUH, 36–45. (in Ukr.).
3. Passov, Ye. I. (2002). Culturematchable Pattern of a Teacher's Professional Training: Philosophy, Essence, Actualization. *Modern Languages*, 4, 3–18. (in Russ.).
4. Selevko, G. Yu. (1988). *Modern Educational Technologies*. Moscow: Prosvescheniye. (in Russ.).
5. Ziazun, I. A. (2002). Humanism of the XXI century Education: Philosophical and Psychological Aspects. *Theory and Practice of the Social Systems Management*, 2, 14–21. (inUkr.).
6. Bakhtin, M. M. (1979). *Problems of Dostoyevskiy Poetic Style*. Moscow: Soviet Russia, 318 p. (in Russ.).
7. Kremen', V. G. (2003). Philosophy of the XXI century Education. *Pedagogics and Psychology*, 22–25. (in Ukr.).
8. Biebler, V. S. (1993). Intercultural Dialogue and School of XXI century. *Intercultural Dialogue School: Ideas, Experience, Problems*. Kemerevo: ALEF, 84–96. (in Russ.).
9. Kolesnichenko, N. Yu. (2014). *Romance-Germanic Philology Bachelors Professional Training in the High Education System: Theoretical and Methodical Principles*: Monograph. Odessa: VMV. (in Ukr.).

SHUPPE Liudmyla,

Spanish Philology Department teacher,
Odessa Mechnikov National University
e-mail: shuppe@mail.ua

CULTUROLOGICAL APPROACH AS A CONCEPTUAL BASIS FOR THE ROMANCE PHILOLOGY BACHELORS' CULTUROLOGICAL COMPETENCE FORMATION

Abstract. *The importance of the present research consists in grounding of the culturological approach main point and its relevance in the system of higher professional education in the field of foreign linguistics, particularly during the Romance philology bachelors' professional training. The present research seeks to describe the culturological approach as a conceptual basis for the Romance philology bachelors' culturological competence formation, specification of its practical realization educational conditions during their professional training.*

Culturological approach during the Romance philology bachelors' professional training is interpreted as a body of theoretical and methodological statements, and organizational and educational events aimed at creation of conditions for mastering and rendering the professional values and techniques that ensure their creative self-actualization in the intercultural communication and school modern-languages education. Culturological approach is considered the main system-creating agent of the Romance philology bachelors' personal and professional development that contributes to their culturological competence formation during the professional training.

The educational conditions necessary for culturological approach fulfilment during the Romance philology bachelors' professional training in order to form their culturological competence are proved the following: optimising of the culturological approach axiological aspects while teaching; contribution to the professional development of a personality as a subject of the culturological self-identification and self-actualization; prevalence of the intercultural dialogue as means of intersubjectival relations between the members of pedagogical communication on rendering and mastering of educational information about cultural diversity in their country and in the countries of the language under consideration; expanding of the university's social and cultural scope concerning the Romance philology bachelors' comprehension of their personal value and professional activity as subjects of the intercultural communication and managers of school polycultural education.

The culturological approach fulfilment is stated to imply the professional training of the Romance philology bachelors as modern languages and culture teachers-to-be in a context of human culture in order to achieve culturological competence, ability to keep up with the culture level, representation of its achievements and creation of new moral values. A new educational system – polycultural education – is considered a prospect of the culturological approach fulfilment during the professional training of the Romance philology bachelors as modern languages and culture teachers-to-be. It makes it possible to study and comprehend the diversity of peoples in the world, and to find common features there.

Key words: *culturological approach; linguistic education; modern languages education; professional training; romance philology bachelors professional training; educational conditions; culturological competence.*

*Одержано редакцією 20.01.2017
Прийнято до публікації 21.01.2017*